

ACACIA CATECHU. Willd.

Акация индейская; Катеху.

Arbor in India, præcipue in regione Hindostan, in montibus Kanhana abunde crescens. Cl. Polygamia. O. Monœc. O. N. Leguminosæ. *Usuale est:*

EXTRACTUM CATECHU, *Katexu*, succus extractivo-adstringens, e ligno arboris interiore, vel prout alii malunt, e nucleis excoctus et spissatus, siccus, durus, friabilis, in fractura nitens, extrinsecus nigrescens, interne rubidus; aceto, alcohole diluto et vino fere ex toto solvitur.

Q. Saporis est adstringentis, initio dulcescentis, dein amaricantis. Ejus gravitas specifica = 140. Analyti chemica, a Cl. DAVY instituta, sequentia innotuere: 200 grana Catechu Bombayensis continent: 109 principii tannini, 68 materiæ extractivæ, 13 mucilaginis et grana 10 terræ aliarumque sordium; ex eadem quantitate Catechu Bengalensis obtenta fuere: 97 tannini, 73 materiæ extractivæ, 10 mucilaginis, et 14 grana terræ aliarumque sordium. Adulteratur terra punicea argillacea renitente, et eo dignoscitur, quod nec in alcohole diluto, nec in aceto, nec in vino solvatur. Paratur etiam in ora Coromandeliana succus e fructi-

bus *Arecae* *Catechu*; dantur quoque alia vegetabilia, quæ similem succum largiuntur, et imprimis cortex *Cassiae auriculatae*, *Acaciae leucophleae* et *A. arabicae*. W.

V. Adstringens et tonicum est remedium; si vero salibus alcalinis jungitur, virtus ejus adstringens plane abolitur. Cavendum, ne tincturae opii addatur, nam una cum morphia fundum petit; pari quoque modo emetina illo præcipitatur.

U. Laudatur in diarrhoea, ex præcedente dysenteria, haud raro pertinaci, quo in casu, referente ALBERT, optimo successu exhibitum fuit decoctum oryzae, cujus unciae 32 continebant extracti semidrachmam; minime vero ideo suademus, dysenteriae curam adstringentibus aggredi. In leucorrhoea et blennorrhoea urethrae, quibus aegroti jam diu vexantur, plerumque nubitur remediis balsamicis, et forma pilularum exhibetur. Celebratur tanquam adstringens idoneum in variis hæmorrhagiis, imprimis menorrhagia, ita etiam in hæmoptysi et hæmorrhoides immodica. Nec inutilem opem præstare fertur gargarismatis forma in tussi, ex relaxatione uvulae proveniente. Pastæ odoriferae in terris orientalibus componuntur ex extracto ejusdem, ambra, moscho, mucilagine gummi tragacanthæ subactis (HERMBSTÄDT). Extrinsecus adhibetur ad compescendas hæmorrhagias, ad firmandas laxas gingivas, quo scopo carboni lignario jungitur et optimum præbet pulverem dentifricium. In ulceribus scorbuticis, aliisque atoniae notas ferentibus, adjicitur unguentis digestivis tinctura, vel ipsummet extractum melle exceptum in unguentum cogitur. Indi ad curanda ulcera magni faciunt unguentum ex unciis 4 *Catechu*, unciis 9 aluminis, unciis 4 colophonii et unciis 10 olei oli-

varum cum sufficienti aquæ quantitate paratum. Ingre-
ditur præterea Extractum Catechu varia gargarismata,
prout iis vim stypticam vel tonicam impertiendi nobis
est animus.

D. A granis decem ad scrupulum et drachmam
usque, in substantia.

ACACIA TORTILIS. FORSKAL.

A. SEYAL. DELILE.

A. VERA. W.

Акація зависная; — селяль; — настолящая.

Arbores in Arabia Aegypti, in desertis Nubiæ,
Abyssinia et in variis Africa regionibus crescentes,
spinosa, foliis bipinnatis, capitulis florum axillaribus
flavis. Cl. et O. præcedentis. *Usuale est:*

GUMMI ACACIARUM (*Gummi arabicum*) G. *Mimo-*
sæ, *Арабийская камедь*, succus proprius, solis
æstu condensatus, in globulis diversæ magnitudinis,
aut frustulis angulatis, pellucidis, albescentibus vel fla-
vescentibus, rugosis, friabilibus, interne vitri ad instar
splendentibus, in coriis e Cairo veniens. Optimum ex
Marocco adfertur. Similem lacrymam exhibet Acacia
Senegal (*Gummi Senegal*) amplissimas sylvas inter
fluvios Senegal et Gambiam, et circa Tombuctu con-
stituens. Interdum cum gummi Pruni domesticæ, ce-
rasi et armeniacæ, majori lentitia distinguendis,
permiscetur. Pars Gummi Acaciarum sex partibus aquæ
soluta, præbet mucilaginem crassiorem, gelatinæ si-
mitem, plus minus pellucidam.

Q. Purum gummi in aqua solvitur, uti etiam in
acidis et solutionibus alcalinis. Olea ætherea et pin-
guia, nec non resinæ, ope gummi cum aqua intime

miscentur (*Emulsio spuria*). Gummi hocce, aqua solutum, a nitrate hydrargyri roseum aut phœniceum colorem obtinet, a nitrate autem ferri flavescit, et floccis dein albescens præcipitatur.

V. Demulcens, involvens; partes tensas humectat et mitigat, dolores sopit. Qua nutrimentum magni æstimatur ab Æthiopibus, Senegambiæ accolis. HASSELQUIST uno hoc gummi in itinere usus, vitam per sesquimensem sustentavit.

U. Qua involvens frequentissimi est usus in morbis membranarum mucosarum; hinc plerumque opponitur tussi, raucedini et aliis adfectionibus organorum respirationi inservientium; non minoris est efficaciæ in morbis, ubi canalus intestinalis mucosus violenter denudatur, uti in diarrhœa et dysenteria, quo in casu spasmos doloresque inde profectos mitigat. Præsentaneum habetur remedium in blennorrhœa, urolithiasi, et in omnibus fere vitiis organorum, efferendo lotio servientium. In sistendis sanguifluxibus mechanico modo agit (OLLENROTH). Ad sopiendum dolorem, erosæ mammarum papillæ vel pulvere Gummi arabici consperguntur, vel mucilagine ejusdem illiniuntur. Clysmata mucilaginosa irritationem intestini recti, concomitantesque tenesmos sublevant. Adcommodum est hoc Gummi fortioribus medicinis vehiculum, ejusque auxilio varia remedia, uti: camphora, resinæ, balsama, et olea, forma emulsionis (sic dictæ spuria) propinantur. Substantiæ pulverulentæ et resinosa mucilagine Gummi Acaciæ veræ in massam pilularum rediguntur, quod tamen minime convenit, quoniam massa durecit, et difficulter solvitur. Hydrargyrum metallicum cum mucilagine hujusce Gummi diutius tritum, splendorem amittit, et in particulas minimas abit (*Mercurius*

gummosus PLENKII). Scire licet, e Gummi Acaciæ veræ et chloro, justa methodo tractatis, acidum citricum, in scorbuto valentissimum, exurgere (VAUQUELIN).

D. In pulvere, et solutum, a drachma ad semunciam in octo unciis aquæ. Mucilago ex aquæ libra et gummi uncia, liquidum offert palato gratum, plurimisque indicationibus examussim respondens.

ACHILLEA MILLEFOLIUM.

Тысячелистникъ; Деревей; Бросавникъ; Дикая греза; Гулявица тысячелюстная.

Ubivis, imprimis vero in locis siccioribus, et ad vias passim occurrens. Cl. Syngenes. O. Superfluæ. O. N. Synanthereæ. Perennis. *Usuales sunt:*

FLORES corymbosi, vulgo *Summitates* florentes, involueris ovatis, oblongis, imbricatis; flosculis radii circiter 5, dilatatis. Folia, pilosiuscula, bipinnatifida, laciniis linearibus, dentatis, mucronatis. Aliæ species, uti Achillea nobilis, A. Ageratum, huic a quibusdam non modo substituuntur, sed etiam præferuntur.

Q. In oleo volatili et principio extractivo amaro residet, matricariæ chamomillæ analoga, plus tamen extractivi quam illa, minus autem olei continens. Saporis subadstringentis, subamari, plus minus aromatici.

V. Leniter adstringens. Spasmos, qui molimina hæmorrhoidum comitari solent, plerumque sedat et nimium sanguinis fluxum coërect. Organorum, quæ digestionem inserviunt, vires restaurat, et mucii viscidæ generationem, a prava tubi intestinalis functione pen-

dentem, cohibet. Externe: discutiens (HOFFMANN, STAHL).
Foliorum: cum primis tonica.

U. In morbis asthenicis, ut hypochondriasi et hysteria invaluit. In hæmorrhagiis pulmonum, vi subadstringente, leniter roborante et spasmodicos motus sopiente, multum prodest. Utilitatem sane promittit in hæmoptysi, quæ a topica partium debilitate provenit, vel congestionibus a remotis partibus, aut sympathicis nervorum stimulis exorta est, e. g. suppressa hæmorrhoidæ, aut si status morbi spasmodicus potius, quam inflammatorius urget. In metrorrhagia gravidarum, vel post partum aut abortum plurimum valet, si ægrotæ hysteria laborat et spasmis (THOMAS) obnoxia est, atque tum recte additur ferrum, vel pro re nata acidum sulphuricum, congrua dosi. Prodest quoque in doloribus spasmodicis post partum (MÖNCH), nec non in nimia hæmorrhoidæ (STAHL) a debilitate; quem in finem QUARINUS suadet extracti Millefolii partes quatuor, ferri pulverati partem, ut fiant catapotia granorum trium, pulvere corticis cinnamomi conspergenda, atque tria vel plura ter in diem sumenda. Ad hæmorrhoidem mucosam tollendam, multum valet forma infusi, e floribus drachmis tribus cum aquæ unciis octo, lacte admisto, mane hauriendi (JUHLEN). In chronicis pulmonum affectionibus, debilitate, accumulatione pituitæ et glandularum obstructione stipatis, vel prævalente habitu scrofuloso, magni aestimatur a MELLINO. Phthisiscentibus convenit, eique tum recte additur contraria Islandica, aut sub habitu scrofuloso, tussilaginis farfaræ folia. Variolas ex debilitate retrogradas, usu ejus provocavit MAUMERY. Decoctum ejusdem fortius par esse movendo lotio, atque proliciendis calculis, MELLINUS adseverat. Extrinsecus pro vulnerario habe-

tur; additur quippe cataplasmatibus aromaticis ad curanda impura vulnera, ulcera, contusiones etc. hinc planta stratiotes et Achillea dicta.

D. Florum unciae duae ad sesquilibram aquae in infuso, rite colando. Exhibetur etiam succus foliorum expressus, aut folia, aqua infusa.

ACONITUM PANICULATUM. (DE CANDOLE).

Борецъ; Лютикъ; Простръльная трава.

Nascitur in montosis, subalpinis. Occurrit in omni Ruthenia, ad Kamtschatcam usque; praesertim vero in australibus Imperii oris. Cl. Polyandr. O. Trigyn. O. N. Ranunculaceae. Perennis. *Usualia sunt:*

FOLIA, nitida, digitato-quinquepartita, laciniis lato-lanceolatis, brevissime dentatis, pedunculis glabris, galea convexa, cuculli calcare adunco obtuso, labio lanceolato, revoluto, bifido. Folia Delphinii elati interdum loco horum sumuntur; sed illa sunt subpeltata, tripartita, laciniis multifidis, galea nulla, corolla quinquepetala.

Q. Odoris nauseosi, nonnihil narcotici; saporis acris. Tota planta venenata est. Diutius servata et siccata, vi sua et acrimonia spoliatur. **PALLAS**, et illum sequutus **BRANDES**, ex Aconito extricarunt principium peculiare, dederuntque ipsi nomen *Aconitiae*, quae formam habet aciculorum fulvorum transparentium, saporis admodum amari, solviturque in aqua frigida et alcohole fervido.

V. Irritans; narcotica; diaphoretica; in quibusdam casibus diuretica; in systema nervosum peculiari modo agens.

U. Ut nervos irritans, in variis paralyseos speciebus laudatur; ita paralyseos artuum brachii crurisque, ex terrore subortæ, amauroseos etc. exempla leguntur curatæ; tumores quoque in osseam duritiem densatos discussit, hydrargyro ipsi et conio m. renitentes, haud secus ac glandularum scirrhos dissipavit. In plexus nerveos abdominis et venæ portarum agendo, productas torpore horum febres intermittentes (BURDACH), uti et intumescentiam leucophlegmaticam et œdematosam, post hanc superstitem, curat. In myodyniam rheumaticam (rheumatalgia), etiam arthrodyniam, ischiade nervosa, anchylosibus, solamen auxiliumque adfert efficax. Nec in syphilide, psora, herpetibus, scrofulis, trichomate, spina ventosa, ulceribus malignis irritum, imo et ipsi phthisi obpositum.

D. Foliorum pulvis a granis duobus ad quinque. Extracti: granum mane et vespere, in pilulis, ad quatuor, vel plura sensim adscendendo grana. Hoc, si anno vetustius est, fit virtute cassum. Plantam recentem incaute sumptam, interjecto brevi tempore, immanes eiere turbas, et quidem insignem imbecillitatem; motus faciei convulsivos; sudorem ejusdem frigidum; paralyisin artuum; vomitiones biliosas et lividas; deliquium animi; involuntariam alvi dejectionem; asphyxiam; tandem vero mortem apoplecticam, experiundo didicimus.

ACORUS CALAMUS.

CALAMUS AROMATICUS.

Аиръ; Иръ; Касатикъ.

Planta aquarum stagnantium et lente fluentium incolæ, in Rossia temperata creberrima. Quæ in locis

montosis crescit, fluviali angustior atque tenuior est.
Cl. Hexandr. O. Monogyn. O. N. Aroideæ. Perennis.

Usualis est:

RADIX, primo vere aut sero autumnno effodienda, admodum longa, geniculata, spongiosa, pollicem crassa, extrinsecus ex viridi rubens, intus alba. Confusio rhizotomorum cum Iride Pseudoacoro, cujus radix intus rubicunda, extrinsecus subferruginea (nullo in eam cadente aromate), inodora, sapore acri adstringente, evitari facile potest.

Q. Saporis est aromatico-amari, acriculi; odoris fragrantis, qui radicis siccatione intensior et fortior fit. Partes ejus constitutivæ sunt: oleum æthereum, resina, gummi, principium amylaceum, principium extractivum, paucillum chloridi potassii et phosphatis potassæ, nec non fibrina vegetabilis.

V. Stimulans, eaque valida ac permanens, nisum simul plasticum sollicitans; tonica; peptica; antiseptica insignis; cumprimis abnormitati reproductionis, a debilitate ortæ, succurrens.

U. Apud Ruthenos magni æstimatur, ut valens remedium ad febres intermittentes debellandas, quem in finem vel corticis cinchonæ loco adhibetur, vel eidem, qua egregium adjuvans, jungitur. In morbis, torpori systematis nervosi innixis, et adynamia notas ferentibus laudatur; ita in myodynia rheumatica, in arthrodynia, in febribus remittentibus, typhodibus, rheumatica aut catarrhali complicatione stipatis, haud secus ac in morbis vitiosa reproductione conspicuis, ut in scorbuto, stomacace etc. Hunc in finem cerevisia quoque commendatur, addita eadem ejusdem adhuc fervidæ selibra radicis. Indigestionem et molestias ex hoc fonte provenientes curat. Extrinsecus pulvis ejus-

dem recte inspergitur ulceribus serofulosis, ichorosis, putrescentibus, gangrænescentibus, imo ipsi ossium cariei, vel per se, vel per modum fatus, aut injectionis. Odorem ulcerum canerosorum emendat. Turcæ Acoro Calamo virtutem inesse a contagiis præmuniens credunt. Larvis et insectis inimica radix hæc, ad conservanda vestimenta lanea idonea est. Inter indigena aromata primatum tenet, meritoque pro succedaneo cæterorum aromaticorum exoticæ originis, atque majoris dispendii, habetur.

D. Pulveris radice scrupulus vel duo aliquoties de die cum saccharo, vel forma electuarii. Datur quoque in infuso aquoso aut vinoso a drachmis duabus ad unciam, et uncias duas, ter quaterve de die, vel etiam in decocto-infuso e. g. uncia decoquitur atque in decocto hoc, libræ unius, semuncia radice per semihoram digeritur, dein addita spiritus sulphurico-ætherei semuncia, duobus cochlearibus singula hora propinatur. Pulverata radix scopo antarthritico a quinque ad quindecim grana propinatur.

ALLIUM CEPA.

Лукъ; Цибуля.

Colitur crebro in hortis. Cl. Hexandria. O. Monogynia. O. N. Liliaceæ. Biennis. *Usualis est:*

BULBUS RECENS, rotundus, depressus, ruber, e membranis concentricis conflatus. Bulbi flaccidi, maculosi, aut in putredinem nitentes, usui medico alieni.

Q. Recentis: odor peculiaris, alliaceus dictus, volatilis. Radix dissecta vapores lacrymas excientes spargit. Sapore est acriculo, subdulci. Continet oleum æthereum acre, album, sulphuri junctum, saccharum,

mucum, gluten, animali simile, acidum phosphoricum et nonnulla salia.

V. *Recentis*: stimulans; sudorem lotiumque movens; pituitam ducens; aphrodisiaca; externe rubefaciens. *Radicis coctæ extrinsecus admotæ*: stimulans; *pedibus applicatæ*: excalificiens, vesicans.

U. Agit in primis in plexus nerveos abdominis, quo indigestioni propere subvenit; spasms quoque hystericarum (quas etiam naribus subposita excitat) haud impar est tollendis. Actioni nervorum pulmonalium calcar addit, quo in pituitoso spasmodicoque asthmate, sereatus promovendo, utilis fit. Succus expressus ad uncias duas, cum tantillo sacchari interne adhibitus, urinam optime provocat, et excretionem ejus auget. Hydropicis, præcipue vero asciticis calculosisque (ab his etiam in prophylaxin sumpta) non inutilis esse creditur. Forma cataplasmatum in pulpam contusa et cum emollientibus regioni urocystidis superdata, retentioni urinæ, paralysi ejusdem ortæ, succurrit; nec in bubonibus, cocta vel assata, laude sua orbat; in cophosi rheumatica et susurru aurium, succus gossypio exceptus, meatuique auditorio inditus (etiam irritando) confert; in herpes vero acri suo principio agere videtur. In scorbuto (cibus addita) coërcendo efficax. Interancorum animalia, tum interno usu, quum injecto clystere, pellit. Contusa si corpori admoveatur, irritando producit erythema. Condiendis cibus adcomodatissima, præsertim grassantibus morbis contagiosis. Militibus commendari meretur jusculum cepinum, matutino tempore sorbillandum: bulbis 12 in lebete cum butyro ad rubedinem elixatis ac farina denique conspersis additur aqua cum modica salis culinaris et piperis quantitate, coctione autem peracta, pauxillum

aceti. Haud dissimili virtute pollent: Allium Ascalonicum, Al. fistulosum, Al. Sphaenoprasum, Al. Scorodoprasum, quæ rarius adhibentur in medicina; ast deficiente Allio Cepa, et ubi mitius agere expedit, vix sunt hæ species despicatui ducendæ.

ALLIUM SATIVUM.

Чеснокъ.

Planta in hortis frequentissime culta, in Sicilia spontanea (MORISON). Cl. Hexandr. O. Monogyn. O. N. Liliac. Perennis. *Usualis est:*

BULBUS RECENS, subrotundus, membrana communi instructus, e bulbulis pluribus fascieulatum varia serie conjunctis, constans, quolibet fasciculo propria tunica obvelato. Succus ex eodem elicited quartam fere bulbi partem constituit. Bulbus in sabulo adservandus; recens vero ob majorem efficaciam præferendus.

Q. Nititur oleo volatili, acri, sulphurato, quod, si purum obtentum fuerit, flavum, spissum et aqua ponderosius est. Continet præterea albumen, partes saccharinas et amylaceas, nec non fibrinam. Odorem specificum, ingratum, alliaceum dictum, per minima corporis nostri vascula facile penetrantem, copiosissime spargit. Semina plantarum umbelliferarum, folia petroselini et herbæ aromaticæ ad delendum Allii foetorem, ejusque efficaciam minuendam, multum faciunt (PARIS). Saporis est subdulcis et urentis. Bulbus Allii siccatione a quindecim ad novem partes in centenis perdit, et qualitates modo dictas vix aut ne vix quidem retinet.

V. Intus sumptum stimulat, irritat, totumque organismum excitat; pituitam in viis aëreis collectam,

sudorem lotiumque movet. Extrinsecus cuti applicatum, eam inflamat, exasperat, et in vesiculas attollit. Forma cataplasticis absecessui superdatum, suppurationem promovet, et pus maturat.

U. Condimentum ciborum in Rossia usitatissimum est. Ruricolæ et plebeji, ad pellendos intestinorum vermes, bulbum et succum deglutiunt, quod tamen raro teniæ educendæ par est. Vasorum lymphaticorum, et membranæ pulmonum mucosæ exhalantium, activitatem augendo, in asthmate pituitoso, uti etiam in inveteratis senum catarrhis, aliquando in connubio cum scilla, optime conducit. Bulbus lacti incoctus, atque ad libram mane ac vespere potui datus, attestante magni nominis viro MURRAY, in tussi catarrhali apyretica profuit. Hydropicis et calculosis profecisse dicitur. De curata Allio peste, etsi pauca, tamen dantur exempla. Febris intermitentibus autumnio grassantibus, BERGIUS opposuit hocce remedium, propinato ab initio mane ac vespere bulbulo, dein addendo, donec febrilis qualibet vice quatuor vel quinque sumpsisset. Contusum bulbum carpis aut plantis pedum adpositum, prompte cutem irritando, in pertussi et comate febrili auxilium sæpius præstitisse, pro certo habetur; pari quoque modo adplicitus, teste SYDENHAMO, magnæ æstimationis clinico, variolas atonicas confluentes, retrogradas revocavit. Succus Allii, oleo amygdalarum immistus, et radice aleannæ tinctus, in surditate chronica atonica, a quibusdam adhibetur. Contusum bulbum adipi suillæ junctum, verrucas extirpasse, succum vero clavos herpesque sustulisse, perhibetur. Ad scorpiionum et araneorum ictum, Allium cum ruta miscetur, et, oleo contrita, superimponuntur. Bulbus ejusdem lacti incoctus, ascaridibus, intestinum rectum occupan-

tibus, eliciendis par est, si per modum clysteris injiciatur, vel si forma vaporum in anum adscendentium (ægrotis natibus in sella familiarica incoxato), adhibeatur.

D. Drachma vel duæ non mansi bulbi deglutuntur, vel uncia ejusdem contusi cum ebullientis libra lactis infunditur, vasculisque præbetur.

ALOË.

ALOË VULGARIS et SOCOTRINA. DE CAND et HAW.

Сабура обыкновенный.

Plantæ arborescentes, succulentæ, in variis Africae, Asiae et Americae australis regionibus crescentes. Cl. Hexandr. O. Monogyn. O. N. Asphodeleæ. *Usualis est:*

ALOË, seu succus spissatus, qui multum variat, pro diversa plantarum, ex quibus obtinetur, varietate, nec non pro varia, qua paratur, methodo. Succus enim vel sponte stillat ex foliis influxui solis expositis, vel folia aqua bulliente infunduntur, et infusum coctione ad spissitudinem extracti evaporatur, vel folia denique aqua diutius macerata exprimuntur, expressumque spissatur. Aloën sponte stillatam præferendam esse illi, quæ infusione et coctione paratur, et hanc tertiæ, scilicet quæ expressione obtenta fuit, liquido patet. Habita ratione plantarum, multifariæ Aloës varietates præstant, sed omnes commode ad tres reduci possunt hæ sunt: 1) *Aloë lucida* (Capensis), quam plerumque largiuntur: *Aloë spicata* THUNB., *perfoliata* LINN., vel *Aloë arborescens* DE CAND., plantæ in promontorio Bonæ Spei crescentes; coloris est ex fusco-rubescens, saporis admodum amari, nauseosi, odore pollet

peculiari aromatico, myrrhæ analogo; frustula ad marginem pellucida sunt; in pulverem redacta colorem exhibet pallide luteum, fere aureum; in alcohole ex toto solvitur. 2) *Aloë Socotrina*. Obtinetur ex *A. Socotrina* DE CAND. in insula Socotora; omnium varietatum est vulgatissima; discernitur a præcedenti minori pelluciditate et odore debiliori. 3) *Aloë hepatica*. Paratur ex succo Aloës vulgaris DE CAND. et *A. Barbadosis* HAWORTH. Crescunt plantæ istæ in Orientali et Occidentali India (ins. Barbados), nec non in insulis Archipelagi Græci, et substantiam fuscam, coloris hepatici, impellucidam, et spiritu vini non plane solubilem largiuntur. Prostat quarta adhuc species, omnium vilissima, *Aloë fœtida* s. *caballina* dicta, quæ in usum artis veterinariæ potissimum ducitur.

Q. Remediis heroicis adnumeratur; potius principio extractivo amaro, quam resinoso agere creditur.

V. Ad excitandos nervos viscerum et vasorum sanguiferorum abdominis, præcipue vasorum hæmorrhoidalium, potens remedium; pro ratione dosis pepticum, tonicum, excalesciens, catharticum, anthelminthicum, emmenagogum; in intestina crassa, hepar, vasa hæmorrhoidalia et uterina, in primis agens. Dum saponi vel alcalibus jungitur, potius in intestina tenuia, quam crassa actionem suam exerit. Aloë equis porrecta nauseam provocat, et digitalis ad instar homini datæ, actionem cordis et arteriarum minuit, cursumque sanguinis moratur.

U. Ubi digestio lenta est, bilis secretio parca, alvus segnis, cui malo præsertim obnoxii sunt, qui sedentariam agunt vitam et imbecillo stomacho, vel hy-

pochondriasi laborant, parvis potius exhibetur dosibus, eique pro re nata additur, aut rheum, aut fel tauri spissatum et id genus alia. Convenit ad ducendam alvum assueto modo adstrictam, imprimis hominibus compage corporis laxa præditis, atque sic dicta pituita vitrea oneratis; quo in casu apte jungitur: saponi medicato, extracto colocynthidis, quin etiam chlorido hydrargyri, aut hydrochlorati ammoniæ, aut salibus eccoproticis. In hæmorrhoidibus mucosis, ex stagnante in vena portarum sanguine, vel ex inertis hepatis functione repetendis, a remotissimis temporibus celebratur, quem in finem haud raro sulphuri depurato et salibus alcalinis additur. In chlorosi atonica, amenorrhœa, et fluore albo, datur in connubio cum ferri præparatis, myrrha, aliisque gummiresinis et emmenagogis, præcipue scæminis flaccidi habitus, segnibus, pallentibus, atque pituita abundantibus. Quid in turgore hepatis atque lienis chronico, nec non in ictero, atoniæ notas ferentibus, præstare valeat, cuique perspectum est. In ascite, serofula et helminthiasi, multis auxilio fuit. Notatu dignum est, additione tartratis stibii et potassæ vim ejus catharticam intentiorem reddi. Aloë fonticulo imposita, vel tinctura ejus abdomini infrieta, alvo ciendæ par est. Extrinsecus ulceribus atonicis impuris applicata, eadem depurgat. Usus ejus inbibetur statu febrili et inflammatorio, plethora, hæmorrhagiis præcipue activis, hæmorrhoidibus furentibus, fluentibus catameniis, prægnatione, adaucta irritabilitate canalis intestinalis, et indurationibus viscerum abdominalium scirrhis.

D. Scopo peptico: granum; eccoprotico: grana duo vel tria; cathartico: a quatuor ad decem grana.

ALTHÆA OFFICINALIS.

Просвириякъ аптечный.

In Europæ subhumidis, argillosis, copiose in Chersoneso taurica et Caucaso, ad rivulos et fossas crescens; hinc inde culta. Cl. Monadelph. O. Polyandr. O. N. Malvaceæ. Perennis. *Usualis est:*

HERBA, foliis tomentosiss, oblongo-ovatis, obsolete trilobis, dentatis. **RADIX**, crassitie plerumque digiti minimi, extrinsecus subgrisea, interne alba; epidermide exuta in officinis servatur. Frequenter ei, aut errore aut dolo, *Lavatera thuringiaca* substituitur, qua tamen medicamentosior est *Althæa*. Prior differt calyce exteriori trifido, foliis latioribus, subtomentosis, angulatis, subtrilobis.

Q. Mucilaginosa. Dimidia fere radiceis pars est mucilago blanda, quæ coquendo cum aqua extrahitur. Folia plus extractivi principii, quam mucilaginis habent, et iis vix quarta ponderis eorum pars mucilaginis inest. Radix est inodora, saporis subdulcis, mucilaginosi. Mucilago *Althææ* a mucilagine *Acaciæ* eo differt, quod hæc silicate potassæ et sulphate ferri præcipitetur, illa vero minime. Præter mucilaginem *Althææ* asparaginum continet (A. PAYEN, A. CHEVALIER et PLISSON).

V. Nutriens; emolliens; demulcens. Agit mechanice, vel stimulos involvendo, vel ab iisdem arcendo organicas partes, aut diluendo aëria, debita liquidum, qua præbetur, quantitate.

U. Extrinsecus: forma fomentationis mucilagineæ in ophthalmiis siccis, vel lacrymatione acri stipatis, inflammatione papillarum mammalium, et tuberculis hæmorrhoidalibus sensificis, æque ac in ulceribus sensi-

bilitate et irritabilitate abnormi præditis, nec non eruptionibus cutaneis, laticem acrem fundentibus, utilis est. In angina gargarisma e decocto ejus commodum est, haud secus ac in blennorrhagia injectio ex eodem tepefacta, interno aliorum remediorum usu haud neglecto. Cataplasma e radice contusa et aquæ vel lacti incocta, emolliendis maturandisque tumoribus inflammatoriis haud impar est. Intus adhibetur ad resarciendum naturalis mucii dispendium, hinc raucis, tussitantibus, hæmoptoicis, phthisiscentibus adcommoda, vel forma decocti, vel pastæ, vel syrupi. Ita quoque in diarrhœa et dysenteria laudatur, haud secus ac in dysuria et spasmis urocystidis a calculo vel venenis. In vitis tamen viarum urinarum Althæam, æque ac alia mucilaginosam, potius liquidi quantitate, cui plerumque junguntur, quam mucilagine prodesse, credimus.

D. Drachmæ duæ vel semuncia radicis pro decocto, ad libram aquæ. Herbæ uncia ad libram aquæ.

AMMONIACUM.

DOREMA AMMONIACUM. DON.

Аммоніакъ.

In Persia copiose crescit inter Yerdekaust et Kummischa in provincia Irauk, et nomine Oschak ibi venit. In Armenia quoque frequens. Arabes plantam Feschuk appellant. Cl. Pentandria. O. Digynia. O. N. Umbellifer. Perenn. *Usualis est:*

GUMMIRESINA (vulgo *Gummi Ammoniacum*), tenax, digitis malaxata mollescens. Dioscoridi etiam fuit nota atque, eo judice, e planta desumebatur Agasyllide dicta, quæ in deserto regni Barca, circa templum Jovis

Ammonis, uberrime crecebat, et hinc forsan Ammoniaci nomen obtinuit. In Rossiam e Persia per urbes Astrachan et Orenburg, in alias Europæ regiones per Massiliam et Tergestum, in Angliam vero ex Indiis Orientalibus, importatur. Prostat vel in granis angulatis variæ magnitudinis, intus albidis, atque inter se plerumque conglutinatis; vel in massis rotundis; tum granula albida substantiæ molliori fuscae immista sunt. Probatur sordium expers, splendens, albida, thus æmulans, veteribus vulgo Thrausma dicta. Adulteratur non raro aliis gummi-resinis, variisque quisquiliis, a quibus pro usu medico depuratur contusione et transmissione per cribrum sub gelu hiemali, vel solutione in aceto.

Q. Odoris penetrantis, ingrati, alliacei, castoreum nonnihil æmulantis; saporis amari, acriculi, diutissime ori inhærentis. Secundum analysin Cl. BRACONNOT 100 partes Gummi Ammoniaci constant ex: 18,4 gummi, 70,0 resinæ, 4,4 materiæ glutini similis, 6,0 aquæ, et 1,2 materiæ, quæ sub operatione perditur. CALMEYER et BUCHOLZ oleum æthereum ibidem invenerunt. Aceto Gummi Ammoniacum prorsus dissolvitur, alcohole et æthere nonnisi resina et oleum æthereum extrahuntur, in aqua vero, vitello ovi, aut mucilagine auxiliante, omnes ejus partes in suspensione tenentur.

V. Stimulans, quam in membranas mucosas, vasa sanguifera majora et capillaria, vasa lymphatica, glandulas et viscera abdominalia exserit; inde solvens, expectorans, functiones tubi alimentaris, organorum digestionis inservientium et viarum uriniferarum sollicitans; resorptioni, secretionibus et excretionibus favens. Languidas functiones uteri extollit. Antispasmodicam

quoque, et majori dosi catharticam virtutem Gummi Ammoniaci inesse, notum est.

U. In vasa capillaria tunicae mucosae, quae vias aëriferas obvestit, stimulando agens, secretiones promovet, quam ob rem, pituita pulmones gravante, tussim, ravin et sreatus levat, ac proinde phthisiscentibus (sputis moram trahentibus vel suppressis), nisi stimulus metuendus sit, opportunum remedium, praesertim oxymelle scillitico, ipecacuanha, assa foetida, vel etiam tartrate stibii et potassae, pro re nata, adjutum. Ita in asthmate, catarrho chronico, dyspnoea catarrhali et id genus aliis utile est. In languente humorum per vasa abdominalia circuitu, et hinc contracto organorum torpore, in adaccumulatione pituitae, variisque morbis, inde originem repetentibus, efficacia ejus elucet; ideoque laborantibus viscerum obstructione, hypochondriacis, ictericis, hydropicis, arthriticis ac haemorrhoidariis non est alienum, praesertim in connubio myrrhae, rhei aliorumque amarorum, imo, si indicatio therapeutica suadet, camphorae. In uterum quoque agit, functionem hujus visceris excitando, hinc in amenorrhoea et leucorrhoea, a debilitate ortis, vis ejus enitet, et in priori morbo, conjunctim cum aloë et sapone (WEICKARD) perutilis. In renes haud secus ac in obscenas partes agendo, in dysuria, diabete et id genus aliis profuit. Tentari etiam meretur, ubi sabulum in urina deponitur, ac metus adest, ne calculi in vesica urinaria concreseant. Externe, qua discutiens et pus maturans, applicatur tumoribus frigidis, stimulo egentibus, cysticis, fungisque articulorum, hydrarthro, lupiae, glandulis, mammis ac testiculis induratis, gangliis, clavis, nodis arthriticis, scirrho (Ammoniaci cum aceto scillitico ad spissitudinem pultis cocto atque duritiei

admoto), abscessibus maturandis, scrofulis, pernionibus etc. Secretioni morbidæ opitulatur, hinc usus ejus in carie, ulceribus mali moris et chronicis scæditatibus cutis, non spernendus. Ita in tinea capitis, emplastro, quod ex Ammoniaco et aceto paratur (crusta prius adipe suilla emollita ablataque) superdato, utilitatem præstat.

D. A granis decem ad scrupulum et drachmam integram in die. Si in pulmones agere lubet, tum minores doses e re sunt; si vero in organa abdominalia, tum majoribus opus est. Forma pulveris, qui in aëre mollescit, non est adcommoda; præferenda pilularis, in qua excipitur extractis amaris, cum myrrha, assa fœtida, aloë, vel polysulphureto stibii. Sed etiam aqua quapiam aromatica excipi potest; ita fit emulsio, e duabus Ammoniaci drachmis, vitello ovi, vel semidrachma gummi acaciæ veræ, et quatuor aquæ unciis, adjecto, si opus, oxymelle scillitico, secunda quaque hora cochleatim sumenda.

AMYGDALUS COMMUNIS.

Миндальное дерево.

Arbor, in Asia et Africa sponte crescens, colitur etiam in Europa meridionali. Cl. Icosandr. O. Monogyn. O. N. Rosaceæ. *Usuales sunt.*

AMYGDALÆ DULCES et AMARÆ (*сладкий и горький миндаль*) seu nuclei amygdali communis, cujus fructus est drupa ovalis, nonnihil compressa, pubescens, carnosa, nucem ovalem continens, in superficie fissam, lignosam, cui nucleus albus inest. Duæ species amygdalarum distinguuntur, eæque a cultura ejusdem plantæ diversas qualitates nactæ sunt (BISCHOFF):

1) Amygdalæ dulces, ex Italia, Valentia et Malaca ad nos venientes, quarum septem diversitates **MARTIUS** enumerat, quæque nonnisi extrinsecus paululum inter se discrepant. 2) Amygdalæ amaræ, antecedentibus paulo minores, quæ ex Sicilia plerumque et Mogador, Africae septentrionalis emporio, ad nos importantur.

Q. Amygdalæ dulces odoris fere nullius, saporis grati oleoso-dulcis. Multum olei unguinosi continent, et emulsio earum lacti humano haud dissimilis est. Centum partes continent olei dulcis 54, albuminis 24, sacchari 6, lignini 4, gummi 3, cum acidi acetici vestigiis (**PROUST**).

Amygdalæ amaræ, etiam nullius odoris sunt, inter digitos tamen tritæ odorem mali persici spargunt. Præter partes, dulcibus quæ insunt, principium peculiare continent, quod mediante aqua oleum æthereum volatile et acidum hydrocyanicum format, cui toxica vis tribuenda est; principium tamen hoc lethale ita a natura oleo et albumine temperatum est, ut amygdalæ amaræ sine incommodo comedi queant.

Ut oleum æthereum volatile obtineatur, pasta, post expressionem olei pinguis residua, cum aqua commiscetur et destillationi subjicitur; hocce processu 112 libræ uncias duas et amplius olei volatilis pungentis, acidum hydrocyanicum in se continentis, largiuntur. Aqua, e massa post expressionem olei pinguis remanente, parata, aquæ lauro-cerasi non dissimilis est. Ex utrisque Amygdalis sine calore expressum oleum, inodorum et insipidum est.

V. Amygdalis dulcibus vis inest obvolvens, emolliens, nutriens; amaris eadem et insimul obtundens, virtuti aquæ lauro-cerasi similis, ita quidem, ut cani-

bus aliisque animalibus ad instar veneni obsint, homini autem nonnisi in magna quantitate noceant.

U. In re pharmaceutica et culinari usus utrarumque est frequentissimus. Dulces, si nuclei sex aut octo comedantur, pyrosin sublevare dicuntur. Earum emulsio, cum per se adhibetur pro potu in variis morbis, tum ut vehiculum camphoræ et resinarum. Amaræ in febribus in universum, imprimis febre intermittente (BERGIUS), pertussi, adfectione pulmonum chronica, asthmate, et variis morbis inflammatoriis, etiam localibus, conveniunt; quibus in casibus forma emulsionis vel in substantia (aliquot nuclei) propinantur; præterea aquæ amygdalarum amararum parandæ inserviunt. Emulsio earundem, forma lotionis, guttam rosaceam tollit. In quibusdam tamen individuis, quæ idiosyncrasiam contra hoc remedium habent, urticariam et alia provocat incommoda.

AMYLUM.

Крахмалъ.

Materia vegetabilis peculiaris, jam veteribus nota, a DIOSCORIDE eam ob causam *ἄμυλον* nuncupata, quod farinam referat, sine mola parabilem. Disquisitionibus microscopicis probatum est, illud e minimis particulis rotundis, ovatis, aut irregularibus, compositum esse. Hoc elemento vegetabili variæ plantarum partes, imprimis vero semina, scatent, quarum cellulæ eodem repletæ sunt. Plantarum dicotyledonum et monocotyledonum semina (pisum, faba, nuces castaneæ) haud unquam Amylo carent. Variarum plantarum tubera (Solani tuberosi et Orchidum) et radices (Ari, Bryoniæ,

Convolvuli Curcumæ, Jatrophæ, Iridis, Marantæ) eodem redundant; æque ac quædam palmarum stirpes (Sagum et Cycades) materia hac vegetabili sunt refertissimæ. Usitatissimæ, quæ habentur, Amyli varietates parari solent: 1) E farina seminum Tritici, aliorumque frumentorum (Amylum triticeum). 2) E tuberibus Solani tuberosi (A. Solani tuberosi, *картофельная мука*). 3) E radicibus Marantæ arundinaceæ, M. Indicæ et nonnullarum Curcumæ specierum (A. Marantæ, *Arrow-root*). 4) E medulla farinacea stirpis: Sagi fariniferæ et S. Rumphii, Cycadis circinalis, C. revolutæ, C. inermis aliarumque (*Grana Sago*). 5) E radice Janiphæ Manihot (*Tapioca* vel *Cassava*) et e parenchymate trunci ejusdem plantæ (*Mandiocca*). Variæ omnino extant Amylum parandi rationes, pro varia vegetabilium, ex quibus obtinetur, indole, omnes tamen methodi eo potissimum nituntur, quod Amylum sistat materiam in aqua frigida ferme insolubilem. Semina vel radices, addita abunde aqua triturantur, quo Amylum eo facilius ex earum cellulis eliciatur, quod, liquore effuso quiescente, forma sedimenti obtinetur.

Enumeratæ Amyli varietates, dum puræ sunt, quoad aspectum tantummodo inter se discrepant, qualitibus autem physicis et chemicis, omnes conveniunt. Differentia, quæ inter quasdam intercedit, a heterogeneis adhærentibus pendet, sic fæcula Solani tuberosi tantillum chlorophylli et materiæ cereæ, Amylum autem Triticeum glutinis vestigia continere solet.

Q. Amylum exhibet materiam opacam, pulveream, coloris, odoris atque saporis expertem; humefactum et calori + 48° Réaum. expositum, massam refert ex albo flavescens, tenacem. Aqua frigida (quin trituretur), æthere, et alcohole insolubile est. Aqua fervida

solvitur et solutionem format mucilaginis instar viscidam, quæ additione jodi colorem ducit cœruleum, a caractere soli Amylo proprio pendentem. Amylum aqua fervida solutum, addito acido sulphurico multa aqua diluto, coctione in materiam gummosam, serius in saccharinam mutatur; similem metamorphosin quoque subit calore modico et diastasio (materia peculiari ex hordeo fermentato elicita) simul agentibus.

Secundum experimenta BERZELII 100 partes Amyli, e tuberibus Solani tuberosi parati, constant: 43,481 carbonei; 7,064 hydrogenii; et 49,455 oxygenii.

V. Nutriens; obvolvens; lubricans; exsiccans.

U. Amylum, e plantis indigenis obtentum, potius domestico ac œconomico usui dicatum est, quin tamen ideirco superfluum faciat Medicinæ subsidium. In morbis organorum digestionis, ubi mucum vel deficientem supplere, vel aerem involvere tendimus, admodum fit remedium; proinde in diarrhœa et dysenteria clyster Amyli simplex aut opiatus, parvis quantitibus sæpius injectus, compescendo malo idoneus est. Puls ex Amylo Solani tuberosi parata et succo V. Oxycocci condita, nutrimentum præbet convalescentibus aptum. Tartras stibii et potassæ, in connubio Amyli porrectus, virtute alvum ducendi orbari dicitur, emergente imprimis emetica (HUFELAND). Amylum Marantæ (Arrow-root) lacti, juseulis vel aquæ incoctum, in morbis atrophicis, ex nimia humorum vel sanguinis jactura ingruentibus, præ cæteris infantibus tenellis, ob gustus gratiam, optime convenit. Grana Sago digestu facillima, hinc imbecillo stomacho vel maxime congrua. Pulvis Amyli excoriationibus recte adspargitur. Constituendis autem pilulis, ne nimis exinde indurescant, alienus.

D. Sesquidrachma adultis in clystere, in aquæ calidæ libra soluta et rite colata, subterdatur.

ANGELICA ARCHANGELICA.

ARCHANGELICA OFFICINALIS.

Дягиль; Дягильникъ; Коровошникъ.

Pl. ubique in Europa boreali, præcipue in locis montosis et ad ripas fluviorum, iisdem proximorum, lubenter crescens. Mensibus Julio et Augusto florescit. Cl. Pentandr. O. Digyn. O. N. Umbellifer. Biennis. *Usualis est:*

RADIX, fibrosa, rhizomate oblongo, crasso, extrinsecus ex flavo brunea, in superficiebus segmentorum transversorum alba, maculis numerosis, flavis, oleo volatili et resina repletis, punctata. Vernali tempore non solum incisa, sed etiam digitis pressa (si radix bona est) succum flavescens fundit, qui virtutibus A. Archangelicæ medicamentosis abunde gaudet, et a **MARTIO** Balsamum ejusdem vocatur; siccatus gummi-resinam præbet, fermentatus vero, in liquorem spirituosum mutatur. Pro usu medico ineunte vere, foliis radicalibus propulsis, effodienda, et celeriter calore modico siccata, in vasis bene clausis servanda est. Ab Angelica sylvestri L. perenni, minus efficaci, quæ interdum Archangelicæ officinali dolose subrogatur, probe distinguenda. Angelica sylvestris nascitur in locis subhumidis; habet flores rubellos et foliola æqualia, ovato-lanceolata, serrata; cum altera floribus gaudeat virescentibus, foliorum impari lobato, ejusque radix sit admodum tenax, multoque fragrantior, transversimque secta, exhibeat copiosa puncta flava.

Q. Stirps omnibus partibus aromatica, et moschum quodammodo redolens. Radix, præter camphoram, continet principium extractivum, resinam, magna ex parte aqua, alcohole autem prorsus solubilem, nec non oleum æthereum. Odor fragrans, aromaticus; sapor ab initio subdulcis, dein aromaticus, acris, amarus.

V. Radicis præsertim ab oleo volatili et resina pendet, estque stimulans, sudorifica, citissime systema nervosum excitans, imprimis autem vim organorum digestionis inservientium et membranarum mucosarum intendens; masticatæ: salivam movens; foliorum, secundum experimenta *Celeb. PRINGLE*: antiseptica.

U. In morbis atonicis, præcipue inertia ventriculi et pulmonum stipatis, et in genere stimulo egentibus, typhodibus, imprimis contagiosis, præsertim ubi actionem in cutem e re fore censemus, in diarrhœa atonica, nec non in paralyticis adfectionibus. In myodynâ rheumatica, ubi transpirationis ratio habenda. Ita in adfectionibus pulmonum pituitosis, catarrho chronico, asthmate, cum polysulphureto stibii, radice inulæ helenii etc. Lappones crudos Archangelicæ caules, adipe balenæ conditos, magna cum voluptate edunt, e medulla vero ejus siccata panem conficiunt. Cæterum *A. Archangelica*, *dorsteniæ contrayervæ*, *valerianæ off.* et *serpentariæ æquivalet*, iisque, ubi hæc desunt, substituitur.

D. Rarius in pulvere, a granis decem ad semidrachmam et drachmam integram, ter quaterve in die datur; justius infusi aquosi, e semuncia cum aquæ unciis octo parati, secunda quaque hora cochlearia duo exhibentur.

ANTHEMIS NOBILIS.

CHAMOMILLA ROMANA.

Ромашка римская, или горькая,

Pl. Europæ australis, in pratis quoque Rutheniæ temperatoris spontanea, alibi vero hortensis; foliis bipinnatis, foliolis bipartitis, lineari-subulatis, subvillosis; flore radiato, plerumque pleno. Mense Augusto et Septembri florescit, quo tempore flores novelli colliguntur. **Cl.** Syngenes. **O.** Superflua. **O. N.** Synantherea. **Annua.** *Usuales sunt:*

FLORES, compositi, radiati, receptaculo conico, paleaceo; flosculis disci tubulosis, flavis, amaro-aromaticis; radiantibus vero albis, fere insipidis.

Q. Odor suavis; sapor amarus, aromaticus. **Qualitas** præcipua florum in oleo volatili, principio extractivo amaro, resina et piperino sita est (THOMSON). **BRANDES** — **MANUEL** ex 128 libris florum sesquiunciam, **HAYNE** vero ex 108 libris eorum 90 drachmas et 55 grana olei ætherei, coloris saphirini, obtinuerunt. **Principia** florum efficacia aqua et alcohole plane extrahuntur. **Infusum** Anthemidis nobilis insociabile est omnibus ferri præparatis, nitrati argenti, bichlorido hydrargyri, diacetati plumbi, ichthyocollæ, nec non decocto vel infuso cinchonæ.

V. Eximia, stimulans; tonica; antispasmodica; carminativa; antiseptica (PRINGLE).

U. In morbis debilitate et statu spastico stipatis, opportunum remedium. Hinc in inertia, aut adfectionibus spasmodicis organorum abdominalium: in dyspepsia, pyrosi, colica spasmodica et flatulenta, gastrodynia, chlorosi, hypochondriasi, hysteria, amenorrhœa,

podagra, aliisque molestiis, ex hoc fonte originem suam ducentibus, convenit. In febris quoque intermittente magni penditur, congruis præsertim aromaticis et alcalinis nupta. Qua tonicum, extractum ejus, admodum amarum, cum myrrha, ferro, opio et adstringentibus forma pilularum adhiberi solet. Extrinsecus infusum ulceribus atonicis, putrescentibus opponitur.

D. Infusum paratur ex drachmis duabus, vel quatuor cum aquæ libra; flores pulverati æque ac extractum, exhibentur dosi unius scrupuli ad duos; oleum Chamomillæ Romanæ æthereum datur dosi guttæ dimidiæ, ad duas, forma elæosacchari, vel æthere excerptum.

APIS MELLIFICA.

Медъла.

In Rossia ubivis habitat, præsertim in apiariis; libentius tamen in australi, quam cæteris Ruthenici Imperii oris. Cl. Insecta. O. Hymenoptera. Fam. Mellifica. *Usualia sunt:*

MEL, substantia vegetabilis, spissa, subpellucida, filamentorum instar ductilis, ab apibus e nectariis florum collecta, atque in earum corpore quodammodo alterata. Habetur ope secretionis: a) *Mel saccharinum* (narbonense), referens substantiam admodum albidam, granulosam, suaviter olentem; b) *Mel album*, seu *virgineum* vulgo dictum, sponte e favis juniorum insectorum exstillans; c) *Mel commune* seu crudum, calore pressioneque e cellulis apum ceraceis prolicitum. CERA, materia vegetabilis propriæ indolis, quæ ab apibus collecta, et in apiaria deposita, solidam favorum substantiam constituit, iisque, separato antea melle, aqua fervida liquefactis, obtinetur, et *Ceræ flavæ* vel *crudæ*

nomine insignitur. Ubi vero *Cera* cruda per apriationem, sub frequenti aquæ adspersione, colore flavo orbata ac indurata est, *Cera alba* dicitur. *Cera* medium tenet inter vegetabilia et animalia olea. Mel purum commiscetur interdum cum impuro, fermentationem perpresso, acescente, amaricante, humorem redolente, vel mucido, bullas e superficie sua emittente, æquoque validius expresso, usui medico minus apto; adulteratur vero aqua, et tum cito diffluit effusum; ita etiam radicibus dauci carotæ, aliisque dulcibus succis, quo in casu turbidum redditur, neque amplius ad modum filamentorum ductile, multumque, mutato jam odore, sedimenti deponit; subinde etiam amylo tenuius contuso, aut farina miliaria, aut e pisis; sed tum fraus striis albis proditur, et sedimento, in solutione aquosa, farinaceo. *Cera*, si resinis adulteretur, tum fraus alcohole, eas solvente, detegitur; si vero aut farina, aut terra eidem admistæ sunt, quum liquefit, fundum illæ petunt. Sulphur adjectum, proprio se in prunis prodit odore.

Q. Mellis saccharino-mucilaginoso. Odor ejus fragrans, isque haud raro plantas, e quibus legitur, redolet. Mel tauricum in Rossia odoratius, saporeque est proprio dulci. Quod sub torridis zonis e narcoticis plantis legitur ab apibus, est veneniferum. Azaleæ ponticæ flores nectare scatent hydrogeneo-carbonico, unde venenatum mel parari ab apibus, certum est. Mel parum a saccharo discrepans, solvitur, ut hoc, in aqua et spiritu vini. Cerae qualitas oleosa. Odoris *Cera* alba expers; flava vero odorem, uti et saporem, melli analogum præ se fert. Alcohole et æthere sulphurico, ope caloris, solvitur *Cerae* $\frac{1}{20}$, quæ tamen paulo post magna ex parte fundum rursus petit. Aqua non multum e *Cera* extrahitur.

V. Mellis: nutriens; demulcens; expectorans laxans; diuretica; antiseptica; extrinsecus: maturans. Ceræ: emolliens; involvens; non omni balsamica parte expers.

U. Mel, misturis resolventibus additum, in morbis pulmonum atonicis, pituitosis, præsertim sine febre, atque sub statu catarrhali, in aqua fœniculi solutum, huic fini optime respondet. Nephralgiæ cum oleo olivarum et sapone a quibusdam Britannis obponitur. Aqua dilutum, et largissimis haustibus epotum Mel, ad superandam aerium ingestorum ferociam, perquam efficax esse, DIOSCORIDES contendit. Propter facilem fermentationem flatus gignit, digestionem impedit in imbecillis, et alvi fluxus ciet. Extrinsecus collo inunctum, utile esse censetur in variis anginis, tussi catarrhali, asthmate chronico, uti et abdomini eodem modo adplicatum, infarctus hypochondriacorum resolvere, et lumbricos enecare fertur. In gargarismatibus et collutoriis cum infuso herbæ salviæ officinalis, florum sambuci n., aut decocto herbæ malvæ rotundifoliæ; vel ad maturandos absecessus, adhibetur cum radice recenti allii cepæ, farina et stigmatibus croci sativi; vel ad depuranda ulcera, præsertim scorbutica, cum myrrha, extracto corticis viridis fructus immaturi juglandis regiæ, balsamo pineo-laricino; vel clysteribus adjicitur cum sero lactis, infuso florum m. chamomillæ; ad resolvendam mammaram, lacte turgescientium, duritiam usurpatur, additis conii maculati foliis, rite in pulverem tenuatis; aut secalino farre subactum, forma emclatri vel cataplasmatibus furunculis admovetur. Mel pum balsamo pineo-laricino simplicissimum efficit remedium ad ulcera detergenda, vigoremque in eis exsuscitandum. Cum parva bilis taurinæ et sulphatis

zinci portione commistum, maculis corneæ, præprimis vero nephelio etc. medetur. Cerae quoque usus multiplex: flava, soluta, excoriationibus interaneorum, (addito, suboriente putrida diathesi, tantillo acidi sulphurici), tenesmo, hæmorrhagiæ intestini recti ab acri materia, obponitur. Suffimen etiam ex ea phtisicentibus utile esse perhibetur (BILLARD); quod tamen inflammatorio statui et vomicis alienum (MORIN). Globuli e Cera admoventur vasis læsis, ad cohibendam hæmorrhagiam a dente evulso; præterea utraque species Cerae conficiendis variis emplastris et unguentis inservit.

D. Pro usu interno Mellis drachmæ aliquot exhiberi possunt pro dosi; in nephralgia autem duæ etiam unciae per diem. Pro clystere semuncia vel uncia sufficit. Scopo electuarii, pro uncia pulveris, binisque unciis aquæ tres Mellis uncia sumuntur plerumque. Saccharum, dum licet, Melli præferendum; hoc enim interdum enterodyniam et tormina producit. Cera a scrupulo ad semidrachmam rarissime intus datur. Si Cerae albæ liquefactæ, dum rigescere cœperit, æqualem vel triplam balsami copaivæ quantitatem addideris, massam, adjecto pari pondere cubearum pulveris, pilularem obtinebis, quæ a drachma ad duas pro dosi exhibetur.

ARBUTUS UVA URSI.

ARCTOSTAPHYLOS; MAIRANIA UVA URSI

Толокняка.

Frutex humilis, procumbens, Rutheniæ præsertim septentrionalis, in collibus arenosis spontaneus. Cl

Decandr. O. Monogynia. O. N. Ericææ. *Usualia sunt:*

FOLIA, integerrima, obovato-elongata, coriacea, subtus reticulato-venosa, a foliis Vaccinii Vitis Idææ subtus punctatis, latioribus et emarginatis distinguenda. Colliguntur autumno viridia.

Q. Folia sicca fere inodora, saporis adstringentis, amaricantis; amarities tamen, assumpto haustu aquæ frigidæ, temperatur. *Analysi chemica MELANDRI et MORETTI e foliis Uvæ Ursi nuper extricarunt: acidum gallicum, mucilaginem, resinam, principium extractivum amarum, principium extractivum ad oxygenii connubium perquam proclive et calcariæ vestigia. Hinc infusum eorum cum ferri et plumbi salibus, tartrate stibii et potassæ, nitrate argenti, infuso cinchonæ et ichthyocolla insociabile est.*

V. Leniter stimulans; adstringens; tonica; præcipue in systema uropoëticum agens.

U. Pulvis, infusum et decoctum foliorum non remoto abhinc tempore, celebratissimum fuit remedium contra calculum aliasque organorum urinalium adfectiones, debilitati et laxitati innixas. In diabete (febri jam mitigata), nephritide chronica, lienteria, phthisi pituitosa, variisque morbis atonicis, præsertim viarum urinalium: enuresi, hæmaturia, blennorrhœa chronica, catarrho vesicæ urinariæ, sabuli in renibus generatione, ex supradicto fonte originem ducentibus, mucii secretionem minuendo, aut acidi in ventriculo genesi officiendo, magnam utilitatem præstant. Phthisi quoque exulceratæ cum successu nuperrime a BOURNE opposita fuerunt, in connubio opii et camphoræ; sed foliisne Uvæ Ursi, an remediis, quibus nupta

fuerunt, talis successus attribuendus sit, sub iudice
lis est.

D. Forma pulveris subtilioris cum saccharo, aut
alio congruo, a scrupulo ad duos, bis terve de die;
pro decocto unciarum decem, foliorum semuncia ad
integram sumi solet: æque in infuso dari potest.

ARCTIUM BARDANA ET ARCTIUM LAPPA.

Дангунукъ; Пенеѣнукъ.

In locis incultis nec non in maceris ubivis per-
frequens. Floret Julio et Augusto. Arctium Lappa caly-
cibus glabris, Bardana calycibus tomentosis. Cl. Syn-
genesia. O. Polygam. æq. O. N. Synanthereæ. Bien-
nis. *Usualia sunt:*

RADIX fusiformis, sat longa, pollicem crassitie
æquans, lævis, paucies ramosa, spongiosa; extrinse-
cus nigricans, intus alba. Colligitur sero autumno,
vel primo vere. Aliquando hujus radice loco radix
Consolidæ majoris et Atropæ Belladonnæ per errorem
colligitur. Hæc tamen inter illas intercedit differentia:
radix Consolidæ majoris, a Symphito officinali pro-
veniens, multis obsita est ramis, extrinsecus brunei
coloris, æqualiter fragilis, inodora, saporis aquoso-
mucilaginosi; radix Atropæ B. minoris est longitudi-
nis multisque ramis instructa, coloris extrinsecus ex
rubro brunei, odoris ingrati, narcotici. **FOLIA. SEMINA.**

Q. Radix est odoris nauseosi, debilis; saporis
subausteri, ex acri-subdulcis. **GUIBOURT** radici inuli-
num inesse docuit, foliis vero et staminibus nitratem
potassæ, quam ob causam igni injecta crepitare solent.
Semina saporis valde amari, lotium decolorantia.

V. Radicis sudorifica; diuretica. Seminum cathartica.

U. Circulationem capillarem promovendo, in cutis adfectionibus, myodynia rheumatica, syphilide et scorbuto utilis esse creditur. Lochiis movendis non esse impari puerperarum usus evicit. Semina profuisse calculosis, est inter exempla. Folia viridia genuum tumores dissipasse, dolores a carcinomate podagramque pacasse, perhibentur. Succus eorundem, teste HUFELANDIO, valentior. A quibusdam A. Lappa smilaci sarsaparillæ præfertur, ast immerito.

D. Radicis semuncia in libra aquæ communis, ad colaturam unciarum octo decocta, admista mellis semuncia, exhibetur per diem.

ARISTOLOCHIA SERPENTARIA.

SERPENTARIA VIRGINIANA.

Злѣевикъ Вирѣинскій.

Planta Virginiae et Carolinae, caule flexuoso volubili. Cl. Gynandr. O. Hexandr. O. N. Aristolochiaceæ. Perennis. *Usualis est:*

RADIX, constans capitulo, undique fibrillas tenuissimas, pollicem æquantes, inter se tricatas, emittens, extrinsecus coloris subfusi, intus ex flavo albescentis. Huic substitui radicem Asari Virginici, monuerunt SANDE et SCHLEGEL, quæ colore nigro et peculiari structura facile dignoscitur.

Q. Camphoraceo-æthereo-oleosa. Odoris fragrantis, camphoracei, valerianam redolentis, gratioris tamen et fortioris; saporis aromatici acris, amari. PECHIER et ante illum BUCHOLZ, instituta chemica analysi, in 100 partibus radicis sequentia repererunt: olei ætherei acris guttas nonnullas, olei pinguis 0,875, resinæ

2,833, Isolusini 3,123, (substantia hæc, quæ in radice quoque Senegæ inventa est, saponino multorum Chemieorum haud absimilis esse creditur) insuper principium tingens flavum, substantiam gummosam, nec non acidum malicum et phosphoricum. BIDGELOW magnam camphoræ quantitatem in crystallis, ex maceratis radicibus, distillatione obtinuit. Quum vis radicis oleis volatilibus imprimis nitatur, illa in vasis probe clausis integra servanda est, nam pulvis diutius servatus, uti et ipsa radix vetusta, usui medico inepta fiunt. Infusum *Serpentariæ*, dum radix genuina est, colorem refert ex flavo bruneum, et additamento sulphatis ferri aut zinci, nitratis argenti, bichloridi hydrargyri, acidorum mineralium, tartratis stibii et potassae vel gelatinæ, nullam subit mutationem, nec sedimentum deponit.

V. Excitans; nervina; a camphora non multum discrepans, viribus tamen magis permanentibus prædita; sudorifica; sanguinis circuitum promovens cum augmento caloris sat conspicuo.

U. In febribus adynamicis, putridis vulgo dictis, invadente tertio jam morbi stadio, quum cutis est sicca, pulsus debilis, et ægrotus jacet apathicus, stupore ac diliriis correptus, vel quum ad hanc symptomatum syndromen gangræna localis accedit, *Serpentaria* insigni pollet efficacia, sudores etenim movet, putredinem coërect, vires erigit, et detritæ, morbi decursu, vi vitali opitulatur. In exanthematibus atonicis, retrogradis, præstans est remedium, quo in casu non raro jungitur cinchonæ (LETTSON), vel, pro re nata, camphoræ. Laudatur quoque in diarrhœa et dysenteria (deficiente febre) uti etiam in myodynâ rheumatica. Forma gargarismatis in angina atonica, gangrænosa, prodest. Morsuras serpentum venenatorum sanare dicitur, si

planta masticetur, succus deglutiatur et folia contusa vulneri admoveantur (GEOFFROY); quem in finem ab indigenis Americae Confœderatae incolis adhibetur.

D. Rarius in pulvere a granis decem ad scrupulum datur; commodius forma infusi aquosi (drachmæ duæ cum selibra aquæ bullientis) porrigitur, cui interdum decoctum cinchonæ additur. Non raro paratur infusum aquosum vel vinosum Serpentariæ, cui pro re nata admiscetur radix valerianæ, vel angelicæ, vel cortex cinchonæ, vel fructus citri aurantii. Tinctura ejus pariter efficax est præparatum; decoctum vero, ut usu cognitum est, virtute orbatur.

ARNICA MONTANA.

Баранникъ горный; Баранья трава.

Planta in pratis alpinis, montosis, sylvaticis, apricis Europæ australis et septentrionalis crescens. Cl. Syngenesia. O. Polygamia superfl. O. N. Synanthereæ. Perennis. *Usuales sunt:*

FLORES, sine calyce, lutei, compositi ex radiatis oblongis, angustis, tridentatis, et discoideis hermaphroditis, tubulosis, quinquentatis; squammulis calycinis brevioribus, lanceolatis, hirsutis, apice purpureis, annexis. His admiscentur, imo substituuntur haud raro, flores Inulæ dysentericæ, fl. Inulæ salicinæ, fl. Hypochæridis maculatæ, fl. Hieracii et fl. Tussilaginis Farfaræ, qui omnes characteribus propriis distinguuntur. RADIX, calamum scriptorium crassa, modicæ longitudinis, in ramos divisa, tenacibus longisque instructa fibrillis, sub attactu pinguis, externe fusco-brunea, intus albescens. Adulteratur radice Inulæ dysentericæ,

fibrillis ex flavo-bruncois, circum circa dispersis, odore minime irritante, sapore mucilaginoso, amaricante. Herba quoque cum floribus in usu est. Arnica montana, in hortis culta, est fere iners.

Q. Flores recentes spargunt odorem ingratum, siccati debilem balsamicum, digitis triti sternutationem movent; saporis aromatici, amariuseuli, aeris. Partes eorum efficaces sunt: paucillum olei ætherei coloris cœrulei, principium acre resinosum, cui acidum iga-suricum, in nuce vomica inventum, THOMSON inesse putat, et extractivum. Alcohole, æque ac æthere sulphurico, principium acre extrahitur, et evaporatione ætheris purum obtinetur. Radix odoris proprii, contusa sternutationem ciens; saporis amari, nonnihil aromatici, aeris.

V. Florum: nervos excitans; actionem vasorum sanguiferorum accelerans; resolvens; diaphoretica; diuretica; emmenagoga; sternutatoria; dosi majori: cathartica; emetica. Ardor pharyngis, cardialgia, anxietas, nausea ac vomitus, sub eorum usu aliquando adparentes, ab ovulis et larvis insecti, a BUCHNER atherix maculata dicti, quibus haud raro inquinati sunt flores, proveniunt; his igitur colligendis opera est danda, ne inquinati simul sumantur. Rejiciendi sunt flores, quibus grana quædam parva, nigra, vel ex flavo-alba, ovalia, coriacea adhærent, quibus deficit lacte flavus color et sapor aromaticus, quorum denique petala, receptaculum et anthodium in massam griseam conglutinata sunt, vel quorum flosculi discoidei decidunt, radiati autem pallidi ac penduli sunt. Majori tamen copia porrecti Arnicæ flores, etiamsi integri sint, dolorem abdominis, anxietatem, nauseam et vomitum movent, serius tormina et diarrhœam, vi autem ad sensorium

commune delata, cephalalgiam et vertiginem inducunt; nervos dermaticos irritando, sensum formicationis, dolores lancinantes, urentes, interdum succussiones, quasi a scintilla electrica provocatas, excitant. His in casibus **DRESKY** spiritum sulphurico-æthereum, **HAHNEMANN** acetum vini, **HESENIUS** achilleam millefolium, ut antidota, suadent. Radicis virtus eadem fere est, magis tamen tonica quam stimulans, in fibram muscularem canalıs intestinalis imprimis agens.

U. Et ratio et experientia Medicis suadent cito ad *Arnicae* (adhibentur flores, rarius radix) usum confugere, ubi vires organismi labuntur, et periculum dissolutionis humorum impendet. Hinc in febris nervosa torpida variisque ejus formis, febris putrida, petechiali, et mucosa maligna, cum typo remittente vel intermittente, prae cæteris adhibetur. **PEARSON** eandem in peste ex voto tentavit; in febris etiam intermittente nonnulli cum fructu exhibuerunt. Salubre est remedium contra adfectiones paralyticas, spasticas, convulsivas, et ubi symptomata apoplexiæ manifestantur; hinc etiam in epilepsia, et tremore artuum, in paralyti extremitatum, linguæ, colli et vesicæ urinariæ, in hemiplegia, paraplegia, imo incipiente amaurosi laudem tulit. Succurrit trismo, si hicce imprimis a commotione cerebri et medullæ spinalis proveniat. In doloribus, ex contusione ortis, apparente cruoris suffusione, nec non in sugillationibus *Arnica* intus datur, vel etiam infusum florum, addito sale ammoniaco, vel culinari, parti læsæ per modum fomenti adplicatur. Extollitur laudibus infusum florum vel radicis contusæ in sanguifluxibus, ex debilitate suppressis, nempe in retentis post febrem catameniis, vel ubi hæmorrhoidum fluxus habitualis ex atonia retinetur, imo in lochiis ob eandem causam tar-

de fluentibus. Si e contra ob profluvium sanguinis debilis organismus in discrimine versatur, Arnica, incitamentum et tonum ei impertiendo, efficit, ut hæmorrhagia citra periculum cohibeatur. Addito calcari venæ portarum et plexibus nervorum abdominis, obstructions viscerum curat; hinc in infarctibus lienis, pancreatis, hepatis, et inde proveniente ictero et atrophia, valde utilis. Atoniæ systematis lymphatici et hydropi inde oriundo obponitur. Magnam promittit utilitatem, dum pulmones effuso sanguine vel pituita premuntur; ita in dyspnœa, catarrho, ultima pneumonitidis periodo et phthisi pituitosa recte adhibetur. Stimulo, quem in nervos et venas abdominis exserit, et tono, quem fibræ musculari canalisi alimentaris impertit, nimiam mucii secretionem cohibet, hinc diarrhœæ atonicæ, vel genuinæ, vel post dysenteriam superstiti subvenit; in his tamen casibus radix potius commendabilis est. Flores Arnicæ cum herba millefolii, forma infusi, in pollutionibus prosunt, immo si fidem quibusdam adjungas, tibi succurrunt. Si in animo habemus, œdema in relaxatis partibus discutere, vel paraphymosin diu durantem resolvere, infusum vel florum vel radice Arnicæ, acetati ammoniæ liquido nuptum, salutare præstat remedium. Contraindicatur usus Arnicæ plethora universali, congestione activa, inflammatione et hæmorrhagia ejusdem indolis.

Insociabilia cum infuso Arnicæ sunt: sulphas cupri, s. ferri, s. zinci, acida mineralia et acetas plumbi.

D. Flores a quinque granis ad semiscrupulum dantur cum melle, vel syrupo simplici, per modum electuarii. Pulveris forma incommoda; aptius exhibentur in infuso, ex dimidia vel sesquidrachma cum aquæ bullientis unciis octo parando, et secunda quaque hora cochleatim propinando; idque fit, pro re nata, in co-

pula valerianæ officinalis, acori calami etc. vel decocto cinchonæ ad finem adjicitur Arnica. Additamenta stimulantia volatilia, ut ætheris sulphurici, tincturæ opii aliorumque, sunt adcommoda.

ARTEMISIA ABSINTHIUM.

ABSINTHIUM VULGARE.

Полынь.

Ubique in locis apricis, ruderatis, præcipue in calidioribus Rossiaë provinciis, spontanea. Cl. Syngenes. O. Superfl. O. N. Synanthereæ. Perennis. *Usualis est:*

HERBA florida, amaro-aromatica, foliis sericeo-incanis, multifidis; calathis subglobosis, pedunculatis, nutantibus. SUMMITATES ejusdem.

Q. Planta recens, præsertim tempore florescentiæ, odorem spargit gravem, ingratum, balsamicum, permanentem, caput gravantem; siccata autem et diu servata odorem ferme amittit; sapor valde amarus, aromaticus, penetrans. Folia floribus amariora, mense Majo, hi autem Julio colliguntur. Analyti chemica Cl. KUNSMÜLLER notum fecit, plantæ huic inesse: magnam copiam materiæ extractivæ gummosæ, materiam extractivam amaram, resinam viridem, oleum æthereum amaritie destitutum, acidum aceticum liberum, acetatem et sulphatem potassæ, sulphatem calcariæ, chloridum potassii et fibram vegetabilem. Cl. CAVENTOU ex infuso Absinthii aquoso, substantiam peculiarem fuscam, duram, valde amaram obtinuit, quæ, illo opinante, principium purum sistit.

V. Oleo æthereo, partibus resinosis et amaris in primis nititur, estque roborans; stimulans; antiseptica; anthelminthica.

U. Subjectis phlegmaticis, exhaustis, parva irritabilitate et sensibilitate præditis, maxime convenit. In debilitate stomachi et canalis intestinalis, anorexia, acido primarum viarum, colluvie mucosa, inertia hepatis et obstructione hujus visceris diuturna, dyspepsia, hypochondriasi, ictero (propinato cum sapone in pilulis extracto), sic etiam in hydropisi atonica, podagra (HALLER) et calculo, commendatur. In scorbutum etiam efficaciam suam exserit. Aquæ, cerevisiæ vel vino incocta, contra febres intermittentes (evacuatis primarum viarum sordibus) nec non vermes, tineam, achores et gangrænam, adsuetum fuit remedium. Extrinsecus, forma cataplasmatibus, vel fottis, imo et herba recens œdematibus disentiendi ergo admota, prodest. Vi putredinem coërcendi, gangrænam, aquæ marinæ incocta, subegit (BARTHOLINUS). Ab usu ejus abstinendum est, existentibus: plethora, irritatione gastrica, statu inflammatorio, febre, et obstructionibus recentibus.

Insociabilia cum hoc remedio sunt: diacetas plumbi, sulphas ferri et s. zinci.

D. Rarius datur in substantia a semidrachma ad drachmam, quam in infuso, ex uncia ad sesquilibram aquæ bullientis parando. Infusum lacteum a quibusdam adhibitum fuit, ut anthelminthicum, vel pro fottu, vel clysteribus. Infusum aquoso-spirituosum efficacissimum.

ARTEMISIA SANTONICA.

A. CONTRA.

Чернобыльникъ противуглистный; Цытсарникъ.

Frutex in Palæstina, Arabia, Numidia, Persia et Tartaria Mongolica crescens. Cl. et O. præcedentis. Perennis. Usualia sunt :

SACUMINA, sive *Summitates ramulorum cum floribus* parvis (*Semen Cinæ sive Santonici*. Цытварное сѣмя).

Semina hæc exigua, oblonga, glabra, ex flavo-viridia, squammulis calicum et petiolorum intermixta; num ab A. Santonica, vel ab A. Austriaca et Palmata, vel ab A. glomerata, aut a horum singulis colligantur, nondum pro certo habetur. Tres interim eorum varietates dantur, puta: a) S. Cinæ Aleppica vel Levantica, cæteris præstantiora, b) S. Cinæ Indica, levia, ex flavescente-grisca, odoris et gustus debilioris, flosculis plerumque intermixta, et c) S. Cinæ Africana vel Barbarica, aliis pejora. Adulterantur interdum A. Abrotani et Tanacetii vulgaris seminibus, imo etiam pulvis radicis filicis maris iisdem, teste SCHAUBIO, lucri causa, substituitur.

Q. Odoris aromatici, nauseosi; saporis amaro-acris, resinosi. WACKENRODER in seminibus levanticeis parvam quantitatem olei ætherei acris, ingrati, ova putrida redolentis, reperit. WEDEL ex libra seminum vix guttas aliquot ejusdem elicuit. Praeter oleum idem WACKENRODER ex 100 partibus seminum depuratorum: 0,35 cerini; 24,45 substantiæ peculiaris resinosaë, amaræ, cum chlorido potassii, sulphate potassæ, malate potassæ et malate calcariae mixtæ; 15,50 materiæ ex-

tractivæ gummosæ; 8, 60 ulmini; 35, 75 lignini; 2,00 malatis calcariae cum parva quantitate terræ siliceæ et substantiæ vegetabilis permisti; 6, 70 sordium, et 6, 65 jacturæ obtinuit. Pollet ergo præcipue partibus amaris, resinosis, olei volatilii pauxillo junctis. Liquet inde, pulverem seminum, nonnisi recens paratum et probe servatum, efficacem esse.

Anno 1830 ALMSON et KATER in his seminibus peculiare principium, *Santoninum* sive *Cininum* dictum, repperunt. Si tale obtinere libuerit, semina cum quadrupla aquæ quantitate bis vel ter coquantur; decocta colata et commista evaporentur ad $\frac{2}{3}$, dein frigori exponantur. Subsiciens impurum *Santoninum* alcohole solvatur, coletur, evaporationem subeat et crystallisationi committatur. Crystalli inde exsurgentes splendoris sunt margaritacei, aculeatæ, odoris et gustus expertes, alcohole, æthere, imo aqua calida facile solubiles, aquæ frigidæ resistentes; additione alcalium et acidorum principium hoc in aqua solubilius fit. In eodem, nec non in oleo æthereo, totam radicis vim inesse, experimenta testantur.

V. Roborans; anthelminthica; nimia dosi, vel justo frequentius, ingesta vertiginem, cardialgiam, nauseam, scintillas ante oculos, aliaque incommoda provocant.

U. Irritando nervos canalii intestinalis, dyspepsiæ opitulatur, et collectiones pituitæ refrenant; in primis vero principiis suis, præsertim oleo æthereo, vermibus valde inimico, lumbricos teretes, ascaridem lumbricoidem et vermicularem, imo interdum, præsertim apud infantes, taniam necesse perhibentur, vel per se data, vel cum valeriana off., tanaceto, sulphate ferri, allio sativo etc.

D. Infantibus a dimidio ad integrum scrupulum,

adultis a drachma ad duas in pulvere, vel cum melle, oxymelle scillino, pulpa prunorum, per modum electuarii, vel lacte infusa, interponendo post aliquot dies catharticum; vel ab initio radix rhei, jalapæ, chloridum hydrargyri, sulphas ferri, vel hydrochloras ammoniæ iisdem adduntur. Injecto etiam extrinsecus clystere juvant, recteque conjunguntur cum allio s., valer. off. etc.

Extractum æthereum Seminis Santonici s. Cinæ infantibus ab 1 ad 5, adultis a granis 10 ad 15 ter de die in pilulis vel emulsione propinatur.

ARTEMISIA VULGARIS.

Чернобыльникъ обыкновенный.

Planta foliis subtus albo-tomentosis, pinnatifidis, plus minus laciniatis et lanceolatis, capitulis paniculatis, ovatis; ubivis in ruderatis et cultis, circa sepes, ad muros, vias, fluviorum ripas et in hortis oleraceis, frequentissima. Cl. Syngenesia. O. Polygamia superflua. O. N. Synanthereæ. Perennis. *Usualis est:*

RADIX coniformis, incurva, ramosa, per longitudinem rugis denotata. Dr. BURDACH, qui præprimis huic plantæ experiundæ operam dedit, radicem jubet sero autumno, caule jam marcido, vel primo vere, caule nondum enixo, effodiendam, ejusque fibrillas recentiores, albiores, odoratiores antiquis, hisque succi pleniores, a terra excutiendo depurgatas, nunquam lavatas, in charta disponendas, in umbra siccandas, usque dum inter digitos crepitent, et in vasis probe clausis, a lucis influxu munitis, servandas esse. Herba etiam usui medico non est aliena.

Q. Radix, dicta ratione collecta, coloris ex fusco-grisei est, odoris debilis graviusculi, saporis subdulcis, acris, nauseosi. BREZ et ELLASON sequentes partes constitutivas in ea detexerunt: oleum, distillatione radicis obtentum, crystallisationis capax, ex flavo-virescens, butyrum consistentia æmulans, odoris peculiaris valde penetrantis, gustus nauseoso-amari, initio urentis, dein refrigerantis, albumen vegetabile, mucilaginem saccharinam, materiam pinguem vegetabilem, cerinum, resinam mollem, principium tingens resinosum, principium adstringens, gluten, materiam extractivam principio scythodepsico junctam, gummi vegetabile, ligninum, potassam, calcariam, magnesianam, siliceam, oxydum ferri, et acida: malicum, sulphuricum, hydrochloricum et phosphoricum. Vis ejus medica in oleo residet; nunquam ergo nimia quantitas pulveris ex radice paranda est, neque radix ipsa diu servanda, ne, oleo amisso, inertes evadant.

V. Valide in cutem agens, hinc diaphoretica; antispasmodica; antiépileptica; emmenagoga. Notatum dignum est, quod hocce remedium, testante BURDACH, sine prævia excitatione et pulsu haud evoluto diaphoresin producat, ideoque nec diathesi inflammatoriæ alienum sit; quæ vis, eodem teste, inest etiam radici per lotionem virtute antiépileptica orbatæ.

U. Antiépilepticam ejus virtutem antiquitus jam notam fuisse, STOLL et WAGNER perhibent; nihilominus tamen planta hæc longo intervallo penitus oblivioni tradita fuit, donec a Cl. BURDACH in usum medicum revocata, pristinam famam recuperaverit. Operæ pretium est, adnotare casus, ubi radix Artemisiæ non citra spem boni effectus epilepsiæ opponi mereatur; huc refertur: a) Epilepsia, cujus insultus aliquoties

in die repetuntur; b) E. regulariter mane et vespere recurrens; c) E. irregularis nocturna; d) E. infantum et neonatorum (eclampsia); e) E. a helminthiasi orta; f) E. puellas 12 — 15 annos natas, in periodo pubertatis, adficiens; g) Epilepsia, ab exanthematibus retropulsis, menstruis suppressis vel hysteriasi proveniens, eaque recens. Parum e contra proficiet hoc remedium, ubi morbus a causa organica ortum ducit, vel hæreditarius est, vel organismum nimis diu infestat, vel denique si epilepsia juvenes aut puellas adficiat 17 — 22 anno vitæ, quo in casu morbus a nimia organismi evolutione repetendus est. Vix autem successus aliquis sperandus est, si epilepsia ex rheumatismo inveterato ortum trahat, licet radix, vi diaphoretica eminens, huic præprimis malo apta esse videatur. Quod si incurabilis sit epilepsia, nihilominus semel vel bis per nycthemeron, modica dosi, danda est radix Artemisiæ, ut ejus auxilio morbi atrocitas et insultuum frequentia aliquantum infringatur. BONARDEN drachmam pulveris in chorea S^{ti} Viti cum optimo successu exhibuit. Occurrunt etiam testimonia, radicem in convulsionibus variis, herbam vero in catameniis, ex perfriktione vel alia ex causa suppressis, salutarem extitisse.

D. Radix, recens pulverata, absque ulla prævia ægri præparatione, cum cerevisia tenni paululum tepefacta, a 50 ad 70 grana propinatur. Juvat autem dimidiam circiter horam ante futurum paroxysmum, vel mox finito hoc, remedium exhibere. Ægrotum oportet in lecto tepido lodicibus tectum recumbere, et cerevisiam tepefactam superbibere, simulque, diaphoresi superveniente, sedulo contra frigoris influxum se munire. Si post tres doses, summatim sesquidrachmam

efficientes, nullus insequatur sudor, ВѢРБАСН liquorum cornu cervi succinatum, ex infuso tepido florum arnicæ, valerianæ, aut serpentariæ sumendum proponit. Puellis, pubertatis tempore, semidrachma, adultioribus vero utriusque sexus grana 35 — 40 — 45 plerumque pro dosi sufficiunt. Elapso nycthemero, eadem dosis repetenda. Urgente necessitate, tertia imo quarta die, idem pulvis exhibendus, et morbo radicitus sublato adhuc per duas circiter septimanas usus ejus continuandus est.

ATROPA BELLADONNA.

Красавица; Одуриикъ; Сонная одурь.

Planta, caule herbaceo, in silvis plerumque caudis Rutheniæ australis, locisque desertis, umbrosis, sponte crescens, alibi vero hortensis. Cl. Pentandr. O. Monogyn. O. N. Solanaceæ. Perennis. *Usualia sunt:*

FOLIA, magna, petiolata, ovato-acuminata, intense viridia, lurida, odoris narcotici debilis. RADIX, sublignosa, ramosa, e cinereo-flavescens; hæc potentior est foliis. BACCÆ, subrotundæ, dum maturæ sunt, cerasa communia admodum æmulantur, nigredine tamen et calyce magno permanente distinguuntur; dolosa speciositate, saporis dulcedine, splendidoque nitore infantes vel rei ignaros non raro allexerunt, et comesæ perniciosissimos effectus prodixerunt, qua de re multa et tristia leguntur exempla. Ex inicitia interdum substituuntur Belladonnæ: Hyosciamus Scopolia, vel Solanum nigrum; quod postremum in locis

incultis, ruderalis crescens, foliis est longius petiolatis, ovatis, dentato - sinuatis.

Q. Planta est narcotica ac venenata, odoris nauseosi, saporis acris, subadstringentis. Principium ejus activum est substantia peculiaris alcaloïdes, *Atropia* dicta, qua omnes plantæ partes, imprimis vero semina abundant; analysi præterea obtenta fuere: acidum malicum (*Atropiæ* junctum); extractivum azoto præguans (pseudotoxinum) in aqua et alcohole solubile; materia vegeto-animalis (*phyteumacolla*); albumen; chlorophyllum; cera; gummi; amyllum; varia salia ac fibrina.

V. Narcotica atque sedans; auctiori dosi irritans. Dosibus parvis diutius porrecta, sequentia provocat symptomata: nauseam, quam tamen non semper subsequitur vomitus, siccitatem oris, œsophagi et circumjacentium partium constrictionem, vertiginem, nimiam et immobilem pupillæ dilatationem atque visus obnubilationem, interdum vero perfectam cæcitatem, quæ tamen spatio unius, duorum vel trium dierum evanescit. Dum majori dosi incaute ingeritur, facies fit rubra et tumida, oculi ex orbitis prominent et rubent, ægrotus allucinatur, gestibus et motibus continuis angitur; insequuntur deliria initio mitia, dein furibunda, quæ tardius non raro locum cedunt stupori. Tanta atque tam gravia symptomata non semper eneant veneno imbutos, qui compotes sui facti, rerum hoc tempore actarum immemores sunt. Curam, quæ hocce veneno infectis adhibenda sit, hic subjungere, opportunum censemus. Priusquam quilibet exhibeatur, vena jugularis secanda, et totum corpus aqua frigida abluendum est; his factis, emeticum e sulphate zinci, vel sulphate cupri porrigendum, cujus actio auf-

cium titillatione promovenda est. Non abs re erit intestina quoque fortioribus purgantibus evacuare, ut tandem aceti usus, a plurimis pro antidoto Belladonnæ habitus, tentari possit. Si autem Cl. RUNGE testimonio fidem adjungas, aqua calcariæ omnibus remediis palmam præripit. Alii decoctum coffeæ saturatum, ut auxilium salutare, offerunt. Cadavera hocce veneno peremptorum cito putrescunt; corpus plerumque tumet; ventriculus et intestina inflammata reperiuntur; e naribus, ore et auribus sanguis fluit niger et liquidus.

Ex omnibus remediis narcoticis nullum dari Belladonna efficacius ad mitigandos dolores, TROUSSEAU et PIDOUX testantur; virtutem vero Belladonnæ, illi quæ opio inest comparatam, in eo potissimum differre asseverant, quod opium in doloribus internis, Belladonna vero in externis lenimen adferat.

U. Ad sedandos dolores, in ipsis nervorum ramificationibus sedem suam habentes, Belladonna insigni pollet efficacia. Experimentis recentissimis extra dubitationis aleam positum est, usu ejus non tantum interno, verum etiam extracto cuti diutius applicato, varias neuralgias posse debellari. Methodus endermica, qua extractum denudatæ cuti, ablata prius vesicantium ope cuticula, superimponi solet, efficacissima prædicatur, quapropter ea caute utendum. Notatu dignum est, extractum dermati cuticula privato impostum, dolorem excitare, quam ob causam nonnulli suadent, ut illud potius super linteum tenue extendatur, ipsoque linteo aversa parte cuti admoto, totum alio linteo cerato obtegatur. In prosopalgia, in primis dum dolor fugax est, optimo successu adhibetur extractum, testantibus TROUSSEAU et PIDOUX; porrigitur scilicet qualibet hora quarta grani pars, donec

vertigines appareant, tum doses rarius dantur; hac ratione per plures dies insistendum, donec dolor auferatur; si vero dolor recurrere videatur, cura majoribus disulphatis chiniae dosibus aut ferri præparatis (hydrate sesquioxidi ferri) consolidanda erit. Similem medendi rationem **LEBRETON** in rheumatismo laudibus effert. Si vero ramus nervi dolorem pariens superficialis est, extractum cuti, epidermide sua tectæ, applicatum, malo certissime medetur; hoc modo neuralgias supraorbitales dimidiæ horæ spatio sublatas fuisse, legimus. Hæc applicationis methodus sequentibus absolvitur: grana decem aut duodecim extracti Belladonnæ, consistentiam syrupi habentis, parti dolorificæ inunguntur, spatio decem minutorum aut horæ quadrantis; tunc pars, extracto obducta, linteo obtegitur humido; quod, nisi dolor evanuerit, post unam alteramve horam repetendum est; plerumque vero tales friciones bis in die perficiuntur. Non raro, extracti loco, splenia tinctura Belladonnæ madefacta, cum majori utilitate parti dolenti admoventur. In neuralgia, partem capitis capillatam occupante, satius est decoctum ex uncia foliorum ad duas aquæ libras in usum externum ducere. In ischiade chronica, citati auctores sequentem suadent curandi methodum: inter trochanterem majorem et os ischii cutis incidenda est ad telam usque cellulosa, et vulneri immittendus globulus ex duobus, quatuor aut sex granis pulveris foliorum confectus, vel, si extractum præferre mavis, dimidia dosi (quæ nunquam grana quatuor excedat) acquiescendum, atque vulnus dein simplici deligatione obtegendum. Qua remedium anodynum et sedans in variis morbis topicis, Belladonnæ experti, eam qua digna est laude, extollere non dubitamus. In hæmor-

rheidibus furentibus et fissuris ani, unguentum ex pulvere foliorum siccatorum, cum pari axungiae porcinae quantitate paratum, plurimum juvat, vel si lubet extracto uti, tunc drachma (ad drachmas duas tresve) unciae cerati simplicis jungitur; si vero res postularit, ut forma suppositorii, vel ope fasciculi ex linteo carpto, in rectum immittatur, tunc dosis multo minuenda erit, ne symptomata affectionis cerebri superveniant; tali unguento saepenumero mitigatur pruritus, qui febrim urticariam comitari solet, non neglecto usu interno disulphatis chiniae, dum morbus forma intermittenti apparet. In arthritide acuta, sedem suam in articulatione, partibus mollibus parum defensa, figente, dolores atrocissimos cataplasmate, ex micae panis et spiritus camphorati q. s., additis extracti Belladonnae drachmis duabus et tincturae opii crocatae uncia dimidia, sedatos fuisse accepimus; cataplasma hocce parti dolenti applicatum, per duo nychthemera retinendum est. Cataplasmata simpliciora, ex decocto unciae foliorum Belladonnae in duabus aquae libris et sufficiente farinae seminum lini quantitate parata, efficacissima sunt ad leniendos dolores in abscessibus superficialibus, in ulceribus et cancre exulcerato, in orchitide et inflammatione blennorrhoeica bulbi urethrae. Notandum tamen, in variis hisce adfectionibus neuralgicis haud raro praemittendas esse hirudines, imprimis vero in inflammatione gonorrhoeicae indolis, quo in casu frequenter, cataplasmatibus loco, bono successu in usum ducitur unguentum cum extracto paratum, vel extractum per se. Odontalgiam dimidia grani parte extracti, denti carie affecto immissa, profligatam fuisse, constat.

Morborum spasmodicorum caterva virtuti Belladonnae saepissime cedit. In rigiditate spasmodica colli

uteri, quæ præcipue in feminis primiparis obtingere solet, collum, immisso digito, unguento Belladonnæ inungitur, porrecto una simul intus (si opus est) secali cornuto, ut necessariae ad partum uteri contractiones insequantur (CHAUSSIER). Ad solvendam stricturam urethrae spasmodicam vel inflammatoriam, HOLBROCK suadet, ut infusum, ex aliquot granis foliorum paratum, per modum clysmatis injiciatur, adhibitis insimul ejusdem indolis injectionibus in urethram, et fomentis ad perinaeum. Eodem scopo WILL cereolos, extracto Belladonnæ illitos, in urethram introducendos proposuit. Narrantur quoque exempla, herniam incarceratam repositam fuisse, postquam clysteres ex infuso injecti, et frictiones topicæ extracto ejusdem susceptæ fuissent. Ob virtutem, qua gaudet in dilatanda pupilla, frequentissimo est usui ophthalmiatri, imprimis ad expediendam catarrhaetæ operationem, nec non sub exsudationibus in pupilla, ad præcavendam ejus oclusionem. Non spernendum est remedium, auctore HILLY, ad dignoscendas, et præcavendas iridis adhæsiones in pupilla artificiali. Hic obiter meminisse juvabit, Belladonnam extrinsecus in vicinis oculo partibus adhibitam, raro visus obnubilationem inducere (CHRISTISON et EHLERS), quod plerumque accidit, dum intus propinatur. In inflammatione recenti mammaram nobis accepta est compositio, qua extracti Belladonnæ scrupuli duo, aquæ lauro-cerasi unciae duæ, ætheris sulphurici uncia commiscentur; drachmæ duæ hujus solutionis inunguntur superficiei mammaram et sub axillis bis terve in diem. In pertussi perutilem esse, propria experientia edocti, affirmare minime dubitamus. Etsi Belladonna in variis pectoris adfectionibus summum auxilium semper præstiterit, TROUSSEAU et PIDOUX, agrypniam usu ejus sæpe

exortam viderunt, quapropter eam opio jungere soliti sunt. In pertussi, stadio morbi convulsivo ingruente, illi commendant extracti Belladonnæ, extracti opii aquosi cujusvis grana duo, extracti valerianæ drachmam dimidiam, ut fiant pilulæ numero sexdecim, ab una ad quatuor in diem propinandæ; infantibus magis convenit forma liquida. In chronicis hepatis adfectionibus: obstructione, hypertrophia, uti etiam in ictero, virtus Belladonnæ magni æstimatur (Stroscn), quem in finem radix ejusdem in connubio cum radice rhei adhiberi solet. Clysmata ex infuso foliorum (grana sex vel octo), ileo vincendo paria fuisse audivimus. De virtute ejus in scarlatina prophylactica, et de efficacia in hydrophobia quid censendum sit, experientia ulterior nos certiores reddet. Sub usu Belladonnæ probe cavendum, ne alia medicamenta, qualitativis alcalinis prædita, eodem tempore ægroto administrentur, hæc enim virtutem ejus plus minus infringunt, vel plane destruunt.

D. Prudentis Medici est, cum ratione potius timide, quam cum suo et ægrorum periculo animose progredi. Pulveris proinde foliorum granum vel duo, caute et pedetentim ascendendo, ad quina, spatio nychthemeri, adultis recte datur; dosis granorum duodecim, spatio nychthemeri, nunquam excedenda, ne symptomata cerebri affectionem minantia appareant. Infantibus, dum convenit, spatio nychthemeri gr. $\frac{1}{5}$, gr. $\frac{1}{4}$ ad duo. Quum radix efficacior foliis sit, dosis dimidio minor, quam quæ de foliis statuta fuit, propinanda est. Pro infuso et decocto præscribantur foliorum grana sex, et scrupulus nunquam excedendus, spatio nychthemeri; pro usu autem externo foliorum uncia, ad duas aquæ libras. Extracti datur adulto gr. $\frac{1}{4}$ pro dosi, quæ intervallis unius vel duarum horarum sæpius in die repeti potest.

AVENA SATIVA.

Овёсъ обыкновенный.

Gramen, quod per universam seritur Rossiam, locisque montosis et macilentis bene viget, in Sicilia vero et in insula Juan-Fernandez, versus Chili, sponte crescere ANSON innuit. Cl. Triandr. O. Digyn. O. N. Gramineæ. Annuæ. Usualia sunt:

SEMINA, oblonga utrinque extenuata, altero extremo latiori, sulco uno medio longitudinali distincta, cortice subangulato, nucleo villosa. Decorticata et ustilagine vitata, rejicienda sunt.

Q. Insipida; farinacea.

V. Nutritoria; emolliens; demulcens.

U. Frequenti usui cum medico, tum etiam culinari inservit. Decoctum Avenæ in febribus adcommodatissimum restituendo muco deperdito, involvendisque acerbis; hinc utilitas ejus imprimis in morbis membranarum mucosarum: diarrhœa, dysenteria, blennorrhœgia emicat; nec minus ad deprimendam præternaturalem irritabilitatem in macie et hæmoptysi adhibetur, præsertim decoctum acidulatum, imo etiam clyster ex eodem injectus, si inflammatorium statum tollere lubet, omnino prodest. Subterdatur etiam vulgo, si alvus constipata est, in connubio olei unguinosi, et pro re nata chloridi sodii. Decoctum Avenæ, cum æquali quantitate lactis vaccini mixtum, deficiente infantibus materno aut nutricum lacte, vices hujus eximie supplet. Idem quondam phthisi opponi solebat. Cum cito acescat, præcipue decoctum Avenæ excorticatæ, ultra biduum non debet servari. Farina avenacea tosta, erysipelatosi aliisque mitioribus tumoribus discutiendi ergo superdata, egregie valet. Puls e farina avenacea

confecta, et tepida admota, aptissima est emolliendis maturandisque tumoribus mammarum, a lacte coagulato exortis.

Præter usum medicum, Semina Avenæ optimum nutrimentum præbent. Caledoniæ, Angliæ septentrionalis, Daniæ, Sueciæ, Germaniæ et Rossiciæ incolæ ex iis panem (apud Ruthenos: овейникъ), pultem, jusculum conficiunt, variisque cibariis compositionibus addunt. Ad farinam e seminibus Avenæ, vulgo толокно dictam, Ruthenis usitatam, rite parandam, oportet semina, cribri ope a seminibus Spergulæ arvensis (торица) purificata, aqua bulliente infundere, ebullitionem aliquot candentibus lapidibus sustinere, vase ita operto, ne minima etiam vaporum quantitas avolare queat. Semina hæc ratione emollita, de novo in calente furno super cribrum posita siccantur, contundantur, purificantur a palea (плева; кострица), atque demum molis fracta et in tenuissimam farinam mutata, vulgare толокно, *Far avenaceum* præbent, variis morbis adcommodum, imo in tabe utile. Optimum est Uglitshense in Jaroslaviensi Gubernio.

D. Pro decocto Avenæ uncia et bilibra aquæ sumitur.

BALSAMODENDRON MYRRHA (NEES v. ESENBECK).

»   »   »   **КАТАФ (KUNTH).**

AMYRIS КАТАФ (FORSKAL).

Бальзамическое дерево Мирра.

De planta, cujus Myrrha est succus concretus gummeo-resinosus, particulis æthereo-oleosis penetratus, hucusque decertabatur. LOUREIRO a Lauro Myrrha, STACKHOUSE ab Acacia Myrrhifera, BRUCE a